

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

1 hóra 30 fillér.

3 hóra 1.20 fill.

Videken:

1 hóra 1 kor. 30 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Deák Ferencz-u. 18. sz.
hová minden levelezés
és egyéb küldemény
czimzendő.
Telefon-sz. 361.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Két leány öngyilkossága.

Marx.

Kolozsvár, márcz. 14.

Ma huszéveannak, hogy London melletti magányában meghalt Marx Károly, a tudományos szociálizmus zseniális tanítója, a modern munkásmozgalmak szellemi vezére.

Marx polgári családból származott és családi örökségén kívül vagyont hozott házához gazdag felesége is.

Már kora ifjúságában feltűnt nemzetgazdasági tudása, eredetisége és vaslogikája által. Bölcsészeti tanára a dialektikai rendszer megalapítója, Hegel volt és mint Hegel, ő is saját maga tanította rendszerével legnagyobb és legzseniálisabb ellenfelét, a francia Proudhont. Mint Proudhon maga írja, Marx párisi tartózkodása alatt éjjeleket töltött vele, hogy megtanítsa Hegel dialektikai rendszerére mindaddig, míg ő maga a dialektika fegyverével támadta meg Marxt.

E küzdelemben egyik sem győzött, jóllehet sokan Marxnak mondják oda a diadalt. Szellemségben erősebb volt az anarchista Proudhon, logikában Marx. Ma is élvezet olvasni e harc két főművét, Proudhon könyvét: „Die Philosophie des Elends“ (A nyomor filozófiája) és Marx feleletét: „Das Elend der Philosophie“ (a filozófia nyomora.)

A múlt század 40-es éve a politikai és bölcsészeti forradalom évei voltak. Ekkor jelent meg Stirner híres műve: „Der Einzige“, melynek oly mély hatása volt a két szabadságköltőre Petőfire és Herwegh-re. A szellemi harcokban élénk részt vett a Kölnben lakó Marx is, kinek

neve lassankint általánosan ismert lett. A 40-es évek vége felé a demokrata Marxból kommunista lett és kebelbarátjával, Engels-sel együtt egyik megalapítója a londoni nemzetközi kommunista szövetségnek.

Ezen szövetség megbízásából írta meg a tudományosszociálizmus alapvető munkáját, „Das kommunistische Manifest“ (a kommunista kiáltvány) mely ma is a szocialista pártok kátéjának tekinthető. E kiáltvány 1847. február havában jelent meg, egy évvel a februári forradalom kitörése előtt.

Az 1848—49-iki események a tettek színhelyére hívták a tudóst. Tollal és szóval harczolt a szabadság mellett s egész vagytonát feláldozta a szabadság oltárán. Saját költségén vett fegyvereket a belgáknak, fegyverezett fel német felkelőket; ekkor írta gyönyörű cikkeit a „Neue Rheinische Zeitung“-ba. Ebben az időben lépett közelebbi viszonyba Lassalle Ferdinánddal is.

A lap csak egy évig állott fenn és érdekes említeni, hogy egyikében az utolsó számoknak irt a magyar forradalom egy szomorú esetéről gyönyörű vezércikket. „Die Bluthochzeit von Arad“ (Az aradi vértanú siratja. Magyar ember még eddig nem zengte oly gyönyörűen a vértanúk tragikus sorsát, mint Marx.

1849-ben mint koldus menekült Németországból és állandóan London mellett telepedett le. Küzdött a nyomorral és sokszor a száraz kenyérért kintlódott. E küzdelemben született 1857-ben legzseniálisabb műve „Das Ka-

pital“ (a tőke), eredetileg „Kritik der politischen Oekonomie“ (a politikai gazdaságtan bírálata), mely Engels által befejezéssel el látva 4 kötetben adatott ki.

Egy évtizeden keresztül mint hirlapíró élt, számtalan gazdasági cikket írva polgári, demokrata és szocialista lapokba. Közbe kisebb művei és könyvei jelentek meg, azután megellenfeivel való vitái is sok időt raboltak el.

A hatvanas évek elején rövid időre visszatért Németországba, a hol Bismarck oda akarta szerződtetni a hivatalos laphoz, de Marx az ajánlatot visszautasította.

Külföldre távozott és ott egyik megalapítója volt az „Internationale“ munkásszövetségnek, mely közel egy évtizedig rettegésben tartotta az európai államokat. Itt küzdötte nagy harczait az anarchista Bakunin-nal, a melyekből győztesen került ki.

Utolsó éveit London mellett töltötte tudományos munkálatai közben, a hol 1883. március 14-én elérte a halál.

Ma Marx rendszere alapvető erővel bír. Az ő szellemében szervezkedtek a különböző országok szociáldemokrata pártjai s mindegyik főelvének Marx híres mondatát tartja, mely lyel a „kommunista kiáltványt“ befejezte: „valamennyi ország proletárjai, egyesüljetek.“

Az utolsó években nagy vitákra adott alkalmat Marx egyik-másik tétele s az ugynevezett „marxizmus“ támadói minduntalan szaporodnak. A szocialista pártok kebelében is dul e harc, a hol Marx tételeinek legnagyobb ellenzői a francia Jaurès,

az olasz Enrico Ferri, a német Bernstein és a belga Vanderwelde.

A piszkos rágalmaktól és aljas gyanúsításoktól — sajnos — a nagy mester sem tudott menekülni. Egy időben a munkások nagy része árulással vádolta és ráfogták, hogy a porosz kormány szolgálatában áll. Voltak olyanok is, akik gyanúsították, hogy a „Neue Rheinische Zeitung“ előfizetési pénzeit sikkasztotta el. A galád rágalmazók Marx erkölcsi nagysága előtt elnémultak, a mester érdemesnek sem tartotta a védekezést s ma emléke a munkáosztály előtt tiszta és szep-lőtlen. A rágalmak mutatják, hogy mily értelmetlen és tudatlan volt az a munkaréteg, mely ilyet világgá tudott röpiteni.

A rágalmazók neveit elfelejtette a világtörténelem, de Marx alakja élni fog, a mig tartani fog a harc elnyomó és elnyomott, erős és gyenge között. Marx mondása volt; „A világtörténelem egykor csak azok neveit fogja ismerni, akik a népegyesítés nagy és nemes munkáját a harcok idején lelkükkel és szellemükkel szolgálták.“

Lőrincz barát.

Országgyűlés. Napirenden tegnap is a katonai javaslatok voltak. Nagy beszédet mondott ellene Szederkényi Nándor. Először is felemlítette, hogy erősen gyanús dolog, hogy a katonai javaslatokat Ausztriában egyszerűen elfogadták, mert Ausztria mindig rajtunk élőszködik bizonyítja a történelem. A nemzeti követelésekért megmozdult az egész ország és csodálatos, hogy a nemzet ez intenzív mozgalmát az illetékesek milyen közöny-nel nézik. Nem akarják ugyanmond észrevenni Ausztria gyarmatosító politikáját. Nagy hatást tett a kijelentése, hogy: Ha a kormány nem változtatja meg az állapotokat, megváltoztatjuk mi. Az ellenzék ellenállása nem-

csak a katonai javaslatoknak szól, hanem a többségnek s különösen Ausztriának. Megvédjük közjogi függetlenségünket most minden áron. Az országot a többség lanyha viselkedése, meghunyászkodása sodorta a szomorú helyzetbe. Szederkényi nagyszabású beszéde után szünet következett. Szünet után Tallián elnök vonta vissza egy rendretasítását Ráthtal szemben; azután Kovács Gyula beszélt a javaslat ellen.

Mi lesz?

Kolozsvár, márcz. 14.

A legérdekesebb kérdés reánk nézve minden háborús híresztelés dacára mégis csak az, hogy mi lesz — a katonai javaslatokkal? Megszavazzák-e a kért ujoneztöbbletet, vagy megbukik a javaslat és Széll? Vagy még előbb utolsó próbakép szóba jön a felosztás is? Absolut bizonytalanság uralkodik a jövő alakulás felől, melyek közepezt ezerféle híresztelés kerül szóba. Így egyik fővárosi lap arról vél tudni, hogy Széll az obstrukció megszüntetése s a katonai javaslatok elfogadása ellenében a választói jog nagyobb méretű kiterjesztését s a választókerületek arányosítását ajánlotta volna föl az ellenzéknek. Másik hír szerint pedig az ellenzék Széllnek egy bizalmas rendeletéről szerzett volna tudomást, melylyel a főispánokat utasította, hogy a vidéki tiltakozó deputációk utazását akadályozzák meg. Ezt nagyon természetesen kategorikus formában megzáfolták; de a czáfolatoknak ilyen esetekben nem igen van tulságos hitelük.

Mindenesetre a sokféle híresztelésből egy dolog bizonyos: Széll erősen sarokba van szorítva s az ilyen semmire sem kötelező híresztelésekkel csak puhatolozik, hogyan fogadná a kérdéses engedményeket az ellenzék? Csupán a hatást akarja egyelőre látni, hogy ha az kedvező, esetleg tovább haladhason.

A „Neue Freue“ tegnapi híreiről igen hőven tárgyalták tegnap a kormány összes lapjai. Látszik, hogy fontosnak tartják a cukorháborút és tényleg, ez a véletlen eszköz nagyon könnyen lehet az, mely a kormányt szorult helyzetéből kimentheti. A tényállás ebben az ügyben az, hogy a brüsszeli konferencián eltörölték azt az állami jutalmat, melylyel minden ország a saját cukortermelését támogatta a kivitt mennyiség után. Amely állam pedig mégis ilyesmit határozna el, az ellen a többiek jogositva vannak 6 frank cukorvámot alkalmazni.

Az egyezményt Magyarország és Ausztria külön-külön írták alá, mint két önálló állam. Mivel azonban a két állam között vámsorompó nincsen s így cukorgyártásunkat az osztrákok egyszerűen megsemmisíthette volna, a két állam törvényileg állapította meg a reája aránylagosan eső mennyiséggel. Igen, de ebben a külállamok a brüsszeli egyezményvel szemben jogosulatlan állami biztosítást láttak s nagy kedvük volna a 6 frankot al-

kalmazni a monarchia ellen. Egy ilyen vámháború pedig ránk nézve biztos halál, különösen most, a vámszerződések előtt. Tehát föl kell adnunk a kontingentális törvényt. Ez azonban ránk magyarokra nézve biztos halál, ha csak mi nem vesszük Ausztriával igénybe a 6 frankot. Ez ellen pedig Ausztria tiltakozik hivatkozva a közös vámterületre.

Mindamellett a kontingentális törvényt föl kell adnunk; csak hogy akkor kell, hogy kormányunkat Ausztria ellenében a 6 frankra nézve az egész országgyűlés kell, hogy támogassa, aminek előfeltétele az obstrukció megszüntetése. Mert ezzel megtörténnek az első lépés a külön vámterület felé s azt megtenni nem lesz könnyű munka.

Széll tehát abban reménykedik — és nem jogtalanul, — hogy az ellenzék ebben az igazán óriási jelentőségű kérdés kivívásában szívesen fog neki segíteni, megnyugodva az eddig kivívott engedményekben s ebben a nagy vívmányban. Nincs kizárva, hogy ez sikerül is neki; mert csakugyan ez az egyetlen, amivel szemben az ellenzék nyugodt lelkiismerettel szavazhatná meg a katonai javaslatokat.

Az Emke választmányi ülése.

Kolozsvár, márcz. 14.

Az Emke tegnapi gyűlésén Béli Ákos gróf elnökölt. Az ülést megnyitván bejelenti, hogy a folyó évi június 2-án (pünkösd harmadnapján) Nagyenyedén megtartandó évi rendes közgyűlés ügyében tárgyalásokra Gáspár János és dr. Varró László küldettek kr. A jegyzőkönyv felolvastatván, t. alelnök-főtítkárral megteszi havi jelentését. Kiemeli a gróf Kun Kocsárd szászvárosi házára alkalmazandó emléktábla ügyébeni tárgyat. Az Emke-iskolák és kisdudóvák államosítása tárgyában a kultuszminisztérium azt a felvilágosítást adta, hogy ide vonatkozólag csak a jövő évben adható érdemleges válasz; addig tehát az Emke s tervelt új iskolaépítő akciója is tüggőben marad. — Segélyek folyósítottak: a gyergyó-tölgyesi római kath. leányiskolának 300 K.; Szász István művésznövendéknek segély 284 K.; Kiss Károly és Erdélyi Márton iparművészeti növendékeknek segély 150—150 K.; alsó-járai Emke kisdudóvának 100 K.; algyógyi székely földmives iskola ösztöndíjas növendékeiért 72 K.; magyarókereki, vámosudvarhelyi és sombori Emke tanítóknak egyenként 66 K. 66 fillér; magyaró-kereki Emke tanító nyugdíj-járadékáért 212 K.; ref. missziói iskoláért 200 K.; mezőpaniti Emke-népkönyvtárnak 46 kötet mű; csikszederdai iparos ifjúság önképző körének 28 kötet mű; az Erkel Ferenc magyar zenemű-kiadó szövetkezetnek 100 korona kifizetett. A székely-kongresszus végrehajtó-bizottsága februárius 13-án egy állandó közös-bizottságot szervezett, melynek feladata lesz a székely-kongressz-

szus határozatainak végrehajtása. Honi ipar köréből kiemeli, hogy Torda város polgármestere folyó évi februárius 5-én Temesvárt járván, ez alkalommal töviről-hegyire megnézte a Emke pártfogolta gyűjtőgyárat és úgy a gyárat, mint gyártmányait minden ízében magyarnak találta; Kuskó István egyes megjegyzései figyelembevétel végett a gyárral közöltettek. — Flóragyár febr. havi jutalékban 31 K. 74 fillért; Halász Ferenc és Pál az Emke szivarka-papír és hüvely havi jutalékban 90 K. 89 fillért; Lamberger Lajos Szegedről 26 K. 90 fillért küldött.

Tagdíjakban februárius hóban befolyt 969 K. 79 fillér. Alapítványban befolyt néhai Nedorosték János 48—49-es honvéd hagyatékából 200 K., a Munkácsy nevén létesített alapítványhoz 4 K. adományt küldött: az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 100 K.; Szeged-csongrádi takarékpénztár 50 K.-t; Szatmár-németi gazdasági és iparbank s a Hódmezővásárhelyi központi takarékpénztár 10—10 K.-t; Antalffy Lajos 4 K.-t.

Székelyudvarhelyi kir. törvénytörvény Gyarmathy Ferenc ügyvéd utján beküldte néhai br. Orbán Balázs hagyatéki átadó végzését. Néhai Becze Imre hagyatékában Uj-pestről befolyt 1000 K. Udvarhelyvármegyei fiokválasztmány pénztárosa be-terjesztett 55 K. 50 fillért.

Szekula Ákos ellenőr jelentése szerint az egyesület februárius havi foyalma 48 438 korona 79 fillér; ebből készpénzbevétel 8509 korona 77 fillér. Összesen vagyton februárius 28 án 2,855.026 korona 37 fillér.

Az algyógyi székely földmives iskola vizsgája alkalmával 17 II-od éves, 18 I-ső éves rendes növendék, 10 tanfolyamos és 19 árva, együtt 64 növendék találtatott az intézetben. Haladás és erkölcsi magaviselet jó. Az ellenőrző-bizottság tagjainak, ugymint t. alelnök-főtítkárnak, Lészai Ferenc kir. tan., földbirtokosnak és Polez Rezső ügyvéd, tüzoltó-főparancsnoknak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik.

T. alelnök-főtítkárral írásos jelentést tesz Fekete Gábor választmányi tagnak a honi ipar pártolása tárgyában tett indítványára végrehajtásáról. A jelentés közöltetik a helyi lapokban. E kérdésnél gyönyörű tárgyalás fejlődött ki, melyben részt vettek: Fekete Gábor, dr. Deák Albert, dr. Haller Károly, Balogh Károly, Vuchetich Sándor, Szabó Samu és Sándor József.

Orosz reformok.

Kolozsvár, márcz. 14.

II. Miklós, a minden oroszok czárja, folytatja azt a művet, melybe már uralkodása kezdetén belefogott: a birodalom alkotmányossá tételét. Egyszerre nagyon természetesen az ilyesmi nem mehet, legkevésbé az orosz birodalomban, melynek lakossága között a műveletlen félvad törzsektől a nyugoti műveltséggel bíró arisztokracziáig minden fokozat képviselve van. Egy erős szakos reform valóságos tönkre-

tétele volna annak az óriási hatalomnak, melyet ma Oroszország képvisel. A legjobb esetben is azonban oly rázkódtató sokra vezetne, amelyeket évszázadokig sem heverhetne ki az ország.

Kétségtelen ugyan, hogy egy alkotmányos, szabad orosz birodalom még óriásibb hatalmat képviselne, aminő nincs még egy a világon. Hiszen így is, a mai, belső bajoktól, összeesküvésektől, politikai forrongásoktól megviselt állapotában is elsőrangú világhatalom. Ránk különösen veszélyeztetett idegen államra nézve pedig egyenesen borzalom elgondolni is, hova emelkednék ez a kolosszus, ha az alkotmányos élet mindezen belső bajoktól megszabadítja.

Bizonyára II. Miklós az, aki legjobban képes ezt mérlegelni; de tudja azt is, hogy ehhez a célhoz, békés uton, csak lassan lehet eljutni. Hiszen azért, amit eddig is tett, nagy küzdelmeket kellett folytatnia saját közvetlen környezetével. Mégis halad előre azon az uton, melyet a trónra léptét kijelentő manifesztumában kijelölt.

Legutóbbi ukázában a teljes vallás szabadságot proklamálja a birodalomban s annak a sajátos községi szervezetnek, mely ma már csupán az orosz birodalomban divik, legégetőbb hiányait orvosolja. Valami közép arányos ez a szervezet a hajdanai jobbágy-rendszer s a volt határőrvidék családbirtok-rendszere között. Személyére nézve már II. Sándor szabadá tette a jobbágyságot, de a vagyoni kötelek bizony illuzáriussá tettek ezt a szabadságot.

Most II. Miklós ebben is tágitott a bilincseken. Lassan, de kétségbeejtő biztossággal halad az orosz birodalom jövő nagy-sága felé. Birodalmában bizonyára általános örvendezést kelt vele, de az egész Európa népeinek bizony elég okuk van aggodni afölött, mi ez örömt okozta.

Fellegvári mizériák.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, márcz. 14.

Régi, kopott téma. Vérébéli újságírók, nyáridején, ha későn kapják a fumei czápa megérkezésének híre, talán nem is foglalkozhatnak mással a heteken keresztül lankadatlan buzgalommal felszinen tartják e kérdést remélvén azt, mint évek óta hiába várunk: a hivatalos közbelépést és a bajok orvoslását.

Ezuttal azonban félretesszük ezt a jóindulatu és a polgárok érdekeit segítő könnyelműséget, hogy olyan dolgokról adjunk hírt, melyek minden a lakosság sorsával foglalkozó embert meg kell, hogy szólaltassanak.

E czim alatt sok mindenről irhatnánk. Bizonyos házaknak nevezett penész lakásokról, zezugos sikátorokról, ahol a szemét toronymagasságot ért el az összegyülemelés technikájában. Beszélhetnék közegészségi, köztisztasági, világitási és tüzrendészeti mizériákról is, de mert itt egy mindezeknél fontosabb kérdést: az életbiztonság kérdését

látjuk veszélyeztetve eltekintünk azoktól s tisztelettel kérjük:

Van e tudomása Kolozsvár tanácsának arról, hogy a Fellegvár nyugati oldalán a közelmúlt napokban tömeges földlemlások történtek?

Van e tudomása arról, hogy az északi oldalon néhány évvel ezelőtt holmi téglatörményekkel megszártított sziklatömbök meglazultak, összemorzolták a téglátámaszt minden pillanatban a leomlás veszélyével fenyegetik a fellegvári oldal házait?

Ha nincs úgy haladéktalanul egy bizottság összehívását és kirendelését kérjük, amely bizottság nemcsak azt fejtegesse a T. Tanács előtt, hogy milyen eszközökkel vél segíthetni a bajon, hanem legyen elég erélyes arra is, hogy a Fellegvár házainak kisajátítását javasolja a városnak, mert csak az az egyetlen biztos mód áll rendelkezésünkre a veszedelem elhárítására.

Kiváncsian várjuk az intézkedéseket . . .

HIREK.

Kolozsvár, márcz. 14.

— **Szakosztályi gyűlés.** Szokatlanul népes volt tegnap a szakosztályok ülése. Ezt az érdeklődést az a pont okozta, mely a város atyák számának fölemelésére irányult. A belügyminiszter ugyanis *visszautasította* azon törvényhatósági bizottsági határozatot, hogy a városi képviselők számát emeljék. A felületes indokolás miatt Fekete Nagy Béla felszólalt s azt a javaslatot tette, hogy a belügyminiszteri leirat ellen óvást emeljen a törvényhatósági bizottság, mert a belügyminiszter eme eljárása sérti az autonomikus kormányzatot. Fekete Nagy Béla propositióját határozatba mondták ki. Ezután még a vásárvámdíj szabályzattal foglalkoztak a szakosztályok, melynek letárgyalása után az ülés véget ért.

— **Utazási ösztöndíj.** A kereskedelmi miniszter az 1903. évben a kvári kereskedelmi kamarakerületünkből egy iparos ifjunak 600 korona külföldi utazási ösztöndíjat engedélyezett. Pályázhat a kamara területére illetékes vagy itt született iparos ifju. Az 1. koronás bélyeggel ellátott folyamodások a kereskedelmi miniszterhez czimzetten a kamarához május hó 1-ig nyújtandók be, melyben 1. a folyamodó lakhelye, 2. családi és vagyoni helyzete, 3. foglalkozása, 4. előképzettsége, 5. nyelvismeretei, 6. erkölcsi magaviselete, 7. esetleges tanulmányai, 8. az általa elnyert kitüntetések, lehetőleg hatósági igazolványok alapján bizonyítva, valamint 1. az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás irányára részletesen jelölendő kérése. Azok, kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak.

— **Vasúton hagyott tárgyak árverése.** A vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők, stb. Kolozsvár állomáson márczius 24-én d. u. 2 órakor tartandó árverés alkalomával azonnal való készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

— **Purimi táncmulatság.** A kolozsvári Izr. ifjusága 1903. márczius hó 14-én (ma) a Tornavoda összes helyiségében zártkörű purimi táncmulatságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor. 60 fill. Családjegy 3 személyre 4 kor. Minden további személy 1 kor. Kezdeté este 8 órakor.

— **Két család harcza.** A monostori kapitányságban lakó Tanács Ferencz és Mulat János szomszédok ugyan, mindazonáltal adáz gyűlölet uralkodik a lelkükben egymás iránt. A szörnyű haragnak oka természetesen a föld, ama bizonyos föld, ami temérdek viszálynak volt már okozója. Tanács uram tudniillik folyvást azt panaszolja, hogy Mulat jószágai lelegetik a földje termését s a napokban ismét a földjén bitangoltak jószágai. Ő figyelmeztette a szomszédot az állatok eme inkorrekt viselkedésére, Mulat azonban annyira dühbe jött, hogy egy karóval fejbeütötte szomszédját, aki tegnap följelentést tett az esetről a rendőrség bünyügyi osztályánál. Eljárást indítottak a két család ügyben.

— **Talált takarékbetét könyv.** Tegnap délután az Unio és Sétatér utcán álló rendőrszem egy Kozma Gábor névre kiállított nagyobb összegről szóló takarékbeteti könyvet talált. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

— **A vásár tolvajai.** Tegnap intézkedett a rendőrség a lefolyt országos vásár kétes ekszisztenziáival. Összesen huszonkilencz kényszerátlevelet állított ki számukra, míg négy veszedelmes zsebmetszőt Kolozsváron marasztalt, hogy itt álljanak törvényt. Az országos vásár tartama alatt negyvenkét kisebbszerű lopás és öt zsebmetszés történt. A rendőrség mindenik esetben vizsgálatot vezetett be.

— **„Aufruf!“** Ezzel az érdekes hangzású szóval kezdődik az a bizonyos nyomtatvány, melyben Bécs városának megtisztelő jóvoltából részesült tegnap „Stadts-gemeinde Klausenburg“ . . . Az *Aufruf* különbsen igen alázatos kéréstől, mely Halub Emilnek a derék „Afrika-reisendemek“ siremlékére instál néhány garast. A tanács azonban kijelentette, hogy nem ért ezen a nyelven és a *Aufruf*ot válasz nélkül hagyja. Nem azért, mert Holub Emil nem nekünk utazott, hanem, mert az *auf* — *auf*!

— **Két leány öngyilkossága.** Fiumében Murvar Hermina Spalatóból anyjával a napokban Fiuméba költözött, hogy ott lakó vőlegényével mielőbb házasságra lépjen. A vőlegény szülei azonban a házasságot megakadályozták. A leány öngyilkosságra szánta magát és erre még rábeszélte Utmár Paula varróleány barátónőjét, aki a szabónőknek napok óta tartó sztrájkja miatt

nyomorgott. A leányok széngáz-mérgezésben állapotokba kerültek és tervüket végre is hajtották. Csütörtökön délelőtt halva találták őket.

Színház és Művészet.

Blaha Lujza első föllépte. Színházunk vendége Blaha Lujza, ki tegnap délután érkezett Kolozsvárra ma kezdi meg vendégszereplését Szigligeti népszínművében a „Strike“-ban, Szikráné szerepét játssza a művész az a szerepét, melyben a múlt évben visszatérve a Nemzeti Színházhoz, ott először fölépett. A nagy művész partnere Kassai lesz a mai darabban, melynek többi szerepeit Szentgyörgyi, Dezséri, Szakács, Mátrai, Papp, Szegő, Tóvölgyi Margit és Laczkó Aranka játsszák.

Blaha Lujza, vasárnap este a „Kurucz fufang“-ban Bözsi és Hétfőn a „Szókimondó asszonyosság“ czim szerepét játssza.

Ifjúsági előadás márczius 15-én, a vasárnapi nemzeti ünnep emlékeztetére vasárnap délután Erkel operáját „Hunyadi László“-t adják elő az ifjuságnak.

Bob herceg. Huszka nagy népszerűsége emelkedett operettje lesz a legközelebbi ujdonság. A darab 19-én kerül bemutatásra Szabó Mariskával a czim szerepben.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombat márcz. 14-én

Blaha Lujza vendégfölléptével:

A strike.

Eredeti népszínmű. Irták: Szigligeti Ede és Balázs Sándor.

SZEMÉLYEK:

Somváry gyáros	— —	Szegő
Anasztázia	— —	Váradiné
Angyalka	— —	Gál
Max	— —	Papp
István bácsi	— —	Szentgyörgyi
Eszter neje	— —	Laczkó
Lajos	— —	Szakács
Gyula	— —	Tompa
Ágnes	— —	Tóvölgyi
Szikráné	— —	Blaha
Főbíró	— —	Pintér
Kovács Jenő	— —	Kassai
Anselm	— —	Dezséri
Fridrich	— —	Mátrai
András	— —	Török
Péter	— —	Heltai

Kezdeté este 7 órakor.

Színházi műsor:

Vasárnap: d. u. Hunyadi László.
este: Kurucz fufang. Blaha Lujza mint vendég.
Hétfő: Szókimondó asszonyosság.
Blaha Lujza mint v.

REGÉNY.

Boszorkányok Radocán.

(15)

A holdvilág fényében olyan képet nyújtott a színtér, mintha két regebéli hős szomjaznék

egymás vérére, hogy egyedüli ura lehessen imádottja szerelmének.

Mindkettő derékig meztelen állott a sikon. Szemeikből a féktelen harag s a nyugodt méltóság tüzeit szorták egymás felé.

Beddi volt a támadó. Heves ugrásokkal, dobbantásokkal közelített ellenfeléhez, aki nyugodt közmozdulatokkal háritotta el a halálos vágásokat.

Köröskörül néptelen volt a táj. Még az éj madarai sem biztosították szárnycsattogásaikkal a levegőt, mintha tudatában lettek volna e perc ünnepélyességének. Felner Margit az izgatottságtól szinte érzéketlen tagokkal húzta meg magát egy bokor mögé és onnan figyelt a viaskodókra. Mikor pedig egy-egy csapás irányult Marjai felé kiáltani akart, de a kétségbeesés megnémította ajkait s csak görcsösen szorongatta a kendőt, kezeiben.

Négyeszeri heves összecsapás után Beddi László újra visszaállott. Fölemelte kardját s már nem is szabályos léptekkel közelített ellenfeléhez. A segédek nem tudták megmagyarázni a dolgot, miért nem támad Marjai Béla, aki éppen azért lett rettegett vivó, hogy oroszlagyorsasággal tiporta ellenfelét. U azonban most is rendithetetlen ayugalommal állott helyén s bevárta Beddi Lászlót, anélkül, hogy a közeledés vagy hátrálás előnyehez folyamodott volna.

A következő pillanatban megint összecsaptak a kardok s vakító tűzszikrák világítottak bele az éjszakába. A esellépést mind örületesebb egymásutánban alkalmazta a két fél s már Marjai is támadott, amikor Beddi László aczél izmainak minden erejével egy fejjágást mért ellenfelére.

Ideje volt, hogy Marjai belássa a veszedelem nagyságát és parádot tartson a vágás elé. De a nagy gyorsaságban, melyel kardját védő állásba vitte nem helyezhetett elég erőt karjába s izmai a kemény sujtás alatt megrokkantak. Karja a csuklóban tetört és fejet ért a vágás. Beddi László lovagias ellenfélhez illően legott visszaugrott és segédei mögé vonult, kikkel együtt a sebesülthöz sietett, hogy megvizsgálják Marjai Béla állapotát. Sérülése nem volt súlyos. A kard lapjára fordult az ő aczélján s mindössze egy tompa ütést szenvedett koponyája.

Abban a pillanatban, mikor az ütés sulya alatt megtántorodott Marjai a viadal színhelyét körítő facsoport belsejéből két sikoltás tört elő. Az éji párbajozók megértették mindkettőt, összenéztek és mintha új erőt kölcsönözne ez a kettős sikoltás megint egymásra rohantak.

Ezuttal Marjai támadott.

(Folytatása köv.)

Kiadó-tulajdonos:

SCHABERL JÓZSEF.

APRO HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉSEK.

Kis angyalom. Levele van a kiadóban.

Kálmán. Levele van a kiadóban.

17 éves vagyok, szeretnék megismerkedni egy intelligens fiatal emberrel, ki komolygondolkodású. Leveleket „Rozsika” jelleg alatt a kiadóba kérek.

27 éves asszony pár ezer forinttal rendelkezik, férjhez óhajt menni intelligens hivatalnokhoz. Ajánlatot kér arezképpel látva postrestant Nagy Jánosné.

KINÁLAT:

Pénzürnöki avagy kiárusítónői állást keres egy helyi szolid üzletben — másfél évi gyakorlattal bíró nő. — Czim „Pénztárosnő” a kiadóban.

Házmesteri állást keres helyben, ki ért a kertészet és gazdasághoz, jelenleg is házmester. Czim a kiadóhivatalban.

Férfi, gyerek öltönyöket és csinos női kabátokat juttányos árban elvállalok. Czim Ferencz József-ut 38. szám Harth Henrich.

VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁRI RÉSZVÉNYEKRE, SORSJEGYEKRE, ÁLLAMPAPIROKRA KÖLCSÖNT
ADUNK KÉNYELMES VISSZAFIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT. FELVILÁGOSÍTÁSUNK INGYENES.
HECHT BANKHÁZ
BUDAPEST, FERENCZIEKTERE 6.

Kitünő tűzifa.

Kitünő tűzifa.

A n. é. közönségnek tisztelettel tudomására hozom, hogy míg más fakeskedő a tűzfaját 22 koronaért hirdeti hazaszállítva, addig én drágábban adom 2 koronával, hogy miért annak bírálatát a n. é. közönségre bizom.

I. rendű bük fa 4	22 kor.
Usztatott bük fa 4	20 "
Hántott cser fa 4	19 "
Hasított cser fa 4	20 "
Tölgy fa 4	19 "

Hazaszállítva 2 kor. drágább.

Megrendelhető:

Mátyás királytér 13. szám. (Szállítási iroda.)
Wesselényi H.-u. 14. és 315. számú telefonon.

Ugy a minőségért, mint a mennyiségért felelőseget vállal

FISCH GÉZA, fakeskedő.

Kitünő tűzifa.

Kitünő tűzifa.

MAGYAR IPAR

Következőn felsorolt saját készítményű jó minőségű áruinknak árjegyzékét áttekintésre ajánljuk.

1 drb bécsi piros paplan	1	frt 80
1 bordon	2	60
1 Satin Chachmir paplan	3	80
1 atlasz	5	20
1 selyem atlasz	5	50
1 részű volin matrasz	4	50
1 Crin de afrique	7	—
1 szőr	10	—
1 szalmazsák letűzve	14	—
1 drb aczél sodrony ágycetét	2	20
1 párnázott ruganyos matrasz	5	50
1 összehajtható vaságy tengertű matraszal	15	—
1 drb flanel takaró	1	50
1 asztal, 2 ágycetítő	5	50

Gichner Mór és Testvére
Budapest, IV., Múzeum-körút 27. szám.

UJ! — szobafestő — UJ!

Szigethi Mihály

szobafestő és mázoló
Kolozsvár Árpád-ut 53. sz.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat e kor igényeinek megfelelően a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig úgy helyben mint vidéken.

UJ! — szobafestő — UJ!

Lohr Mária
(ezelőtt Kronfusz).

Csipke-, vegyészeti tisztító és műfestő intézete

Megbízások átvételnek: VIII., Baross-utca 85.
Telefon: 5708. Telefon 5708.

VIZVEZETÉKSZERELŐ.

Fellegvári-ut 28.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Javítást gyorsan eszközöl.

Braun Mihály

hangszer-készítő. Nagy javító műhely, nagy raktár az összes hangszerek és azok alkatrészeinek.

Kolozsvár Wesselényi Miklós-utca 18 sz.

BERNÁTH E. SÁNDOR

Erdély legnagyobb varrógép, kerékpár, hangszer és azok minden egyes alkatrészének raktára. A m. kir. posta és távírdó szállítója Kolozsvár, vashíd mellett.

Motorerőre szakszerűen berendezett, email kemenczevel és nikkell fűdővel felszerelt mechanikai műhelyben, minden e szakba vágó munkát gyorsan és szolid árban elkészíték.

Egy új valódi **Singer varrógép** himző készülékkel **35 forint készpénz.**

Gépeimért tíz évig felelek.

Kit nem érdekel!

hogy egy új ásványvíz jött a piacra, mely úgy gyógyhatásánál, mint rendkívül kellemes ízénél fogva az összes, eddig forgalomba hozott vizeket jóval felülmúlja és mégis a nagyközönségnek csak félárban mint a többi vizek bocsátatik rendelkezésre, úgy hogy még a mesterségesen készült szódavíznél is olcsóbb. A Felső-rákosi „Mária” forrás igazgatósága elhatározta, hogy már azon szempontból is, hogy módjában legyen minden társadalmi osztálynak ezen páratlan kellemes és csodálatos gyógyvizet, mely **„Mátyás király gyógy- és borviz”** név alatt jön forgalomba, asztali vizének állandóan használni, egyelőre amíg a nagyközönség megbecsülhetetlen értékét megismeri saját előállításában forgalomba bocsátani, — **Hirsch Adolf** (bőrület Hid utca) a viz márczius végéig egyes literes üvegenként is **6 krajczárért kapható.**

Kit nem érdekel!

Bizonyítvány.

A felső-rákosi „Mária” forrás ásványvizét a vezetésem alatti egyetemi belgyógyászati kórodán, valamint a magán gyakorlatban sokszorosan — rendeltem a gyomor és légcső szerek hurutus bántalmában, vesebajokban főleg pedig vérszegénység és ezzel összekötött ideg bajokban szenvedő betegeknek mindazon előnyös hatással, melyet a legjobb földes vosas ásványvizek nyújtanak.

Gazdag szén-sav tartalmánál és kellemes frissítő ízénél fogva kedvezően befolyásolja az étvágyat és emésztést. A rendelkezésemre bocsátott ásványvíz teljesen tiszta és kifogástalan kezeléssel tanuskodik.

Budapest, 1903. febr. 27.
Korányi Frigyes s. k.
egyetemi tanár.

Mélt. dr. PURJESZ ZSIGMOND udvari tanácsos ur, Ferencz József egyetem hírvés belgyógyászati tanárának **bizonyítványa.**

Alulírott a felső-rákosi „Mária” forrás vizét, kedvező vegyi összetételénél fogva, nem csupán kellemes élvezeti itálnak tartom, hanem igen jó sikerrel alkalmaztam azt úgy a legkülönbözőbb eredetű vérszegénység — mint az emésztő és légcső szervek hurutus bántalmai ellen.

Kolozsvár, 1903 jan. 23.
Dr. Purjesz Zsigmond,
s. k.

Árvai Endre és Társa

ÉPÜLET- és BUTORASZTALOS
Kolozsvárt, Wesselényi-ut. 5. sz.

Mindennemű butorok raktáron vannak. Elvállalunk épület, portál, boltok és különleges ékszerberendezések készítését és butorok javítását. Készítünk tervezet, avagy mintalapok szerint szobaberendezéseket a legmodernebb stíl szerint. Műhelyünket megnagyobítottuk és így alkalmunk van a megrendeléseket gyorsan, pontosan és jutányos árak mellett eszközölni. A n. é. közönség szíves pártfogását kérjük, maradunk alázatos tisztelettel

Árvai Endre és Vörös Gyula.

Ki ezen vizet akár mint gyógyviz, akár üdítő italul borral vagy magára használja, többé másféle vizet nem kíván.